

12.11.2008

Výukový film „VINIČNÍ HOSPODÁŘSTVÍ V ZAHRANIČÍ“ pro posluchače Fakulty architektury v předmětu Typologie zemědělských staveb.

Forma: vybrané ukázky architektury viničních staveb

INFO

A\ úvod: (úvodní titulky, datum, stručné nastínění obsahu filmu, pro koho je určený, proč jsou vybrány právě tyto konkrétní stavby, čtené, s obrazovým podkladem...)

B\ hlava: (architektonický degustátor, čten jako simultánní překlad), poetický úvod ke každé stavbě, bude v originálu ve francouzštině, tlumočen do češtiny. Degustátor (herec) vychutnává každou stavbu jako jedinečný vzorek vína, používá architektonický slovník, hodnotí, zkoumá... Má za úkol navnadit a zvýšit pozornost diváka před každou uvedenou stavbou. Na závěr tato část vyvrcholí překvapením, účelem je udržet po celou dobu diváka (studenta) ve střehu, vtipným způsobem zakončit dokument.

C\ tělo: Jednotlivé vinařství budou popsány zvlášť. Stavby budou mít chronologický sled tak, jak jsme je navštívili. Vyšeděné texty **nebudou** čteny, ale objeví se jako titulky před každou danou stavbou. Forma četby by mohla být např. způsobem, jak čte Vladyka komentář v pořadu ČT „Cestománie“. Celková stopáž by měla být 20-25 min., úvod 3 min., závěr + titulky 2 min., celkem je 7 staveb, každá cca 3 minuty mluveného textu, z toho vyplývá cca 21 min. pro text. Důležitá je celková stopáž, nikoliv doba čtení textu u jednotlivých staveb.

D\ závěr: pouze text (titulky, informace o grantu, zpracoval, kdy, pro koho)

\ tento text přečte odlišný herec. Začátek a závěr by měl být kvůli pестrosti odlišen jiným hlasem.

ZAČÁTEK:

Dovolte, aby vám nyní degustátor jak víno, představil osm výjimečných staveb. Vybral, dle svého nejlepšího vkusu, realizace vinařství z posledních let. První příklad je z Maďarska, zbývajících sedm je z rakouské oblasti Burgenlandu a Steyermarku. Doufejme, že i pro vás bude tento výběr zajímavý...i když, proti degustu žádný dišputát...

Důležité je umístění jednotlivých objektů a z něho vyplývající přednosti a omezení. Prvním typem je částečné zapuštění budovy do svahu jež je z pravidla provázeno gravitační výrobou vína, druhou variantou, se kterou se ve filmu setkáte, je lokace v historickém centru města či obce. Zde je možno sledovat, zda byl či nebyl využit městotvorný potenciál objektu a jeho umístění v historickém kontextu. Poslední variantou je solitérní umístění na terénu. Zde je forma a materiál určující pro působení objektu v krajině.

KONEC:

Ukázali jsme vám, že oblast vinařské agroturistiky zažívá v posledních letech nebyvalý rozvoj a pokud architekti nenalezli ve víně pravdu, jistě v něm našli alespoň inspiraci....nedopadněte ale jako náš průvodce po viničních stavbách!

Všechny ve filmu uvedené příklady vznikly s finanční podporou Evropské unie.

...nuže, ať vám slouží... (+titulek)

\ zde prosím pan Kreslík

C1\ PANNONHALMA

Vár 1, 9090 Pannonhalma, Maďarsko
realizace 2002 /2003
architekt: CZITA Architects

Úvodní architektonický degustátor:

Hutné, velmi hutné, těžké víno, leč jemné v detailu. Nepochybuji že když vypiji celou láhev najdu pravdu... Je to dáno tím, že zdejší víno dozrává v sousedství opatství a románské kaple... nebo snad umístěním budov vinařství ve svahu a jejich vzájemnou kompozicí, která připomíná athénskou akropoli...? Po kamenném schodišti se dostanete k posezení pod chrám, který svým stínem přímo zve a vyzívá k odpočinku a popíjení zdejšího vína vápenné chuti. Víno chutná stejně jak budovy vypadají, obé je tu díky místní půdě. Při popíjení se můžete kochat pohledy do malebného údolí zalitého vinicemi a sluncem.

Text:

Víno z Panonnhalmy mohli pít již staří Římané, největšího rozkvětu ale vinařství dosáhlo ve středověku za což vděčí benediktýnským mnichům, kteří sem přesídlili v roce 996 z Čech. Tato tradice byla přetržena v období druhé světové války a navazuje se až v devadesátých letech 20. století. Vrchol představuje stavba z let 2002 až 2003 od architektů ze studia CZITA (*hláskovat*). Díky použitým materiálům a jednoduchosti formy působí celek jako odvěká součást místa, monumentální v působení, nikoli v objemu. Většina výrobních a skladovacích prostorů je skryta pod zemí, což je do značné míry determinováno použitím moderní technologie gravitační výroby. Chrám lisovny je umístěn na vrcholku kopce, následná kaskáda výroby končí na jeho úpatí komplexem budov pro lahvování, exportním skladem a archivem s prodejnou.

+?(video začít pohledy z dálky, lisovnou, končit záběry z interieru, jednotlivé části výroby)

C2\ JUDITH BECK – WEINGUT BECK

In den Reben 1, 7122 Gols
realizace 2005 /2006

náklady 1 mil. EUR/ 20% dotace

architekt: Halbritter + Hillerbrand

Úvodní architektonický degustátor:

Strohé a odměřené, samozřejmě přesně odměřené... cukru jen nezbytné množství, žádné zbytečné přísady, čistá vůně bez odrůdových zvláštností, funkčnost na prvním místě...i tak je přeci možno dosáhnout dobrého vína. Budova je tak obrazem racionální osobnosti majitelky vinařství, Judith Beck. Ta je také spoluautorkou dispozičního řešení tohoto domu, této další linie, v třinácti hektarovém vinohradu, který jej obklopuje.

Text:

Dům je situován hned vedle hlavní příjezdové silnice do Gols, ke které je orientován prostory pro degustaci a prodejnu, nad nimiž je byt majitelky. Horizontální objem domu je jakýmsi výrobním pásem: na jedné straně připraven pro vstupní suroviny, které se dostanou přes lisovnu, vinifikátory a sklady bariquových sudů do prodejny na straně druhé. Nosná konstrukce halového objektu je tvořena dřevěnými rámy, na bocích ztužených železobetonovými stěnami. Pláštěm je sendvičový systém s venkovním bordó oplechováním, ve kterém jsou okna, jako orámované obrazy pohledů do okolních vinic.

C3\ WEINGUT LEO HILLINGER

Hill 1, 7093 Jois

realizace 2003 -2004

náklady 5 mil. EUR

architekt: Gernergerner plus - Gerda a Andreas Gerner

Úvodní architektonický degustátor:

Noblesní, tedy jakostní stavba s výrazným buketem, nejspíše s přívlastkem z betonu, ve zbývajících 15-ti % obsahu ze skla. Patříčně uleželé, dobře vyvinuté vlastnosti jsou zjevné i neodborníkům. Při podrobnějším ochutnání můžeme prohlásit, že jde o dobrou odrůdu, která je díky tradici pečlivě ošetřená. Leo Hillinger totiž převzal vinařství po otci před patnácti lety. Na stavbě je vidět, že ho výroba vína baví stejně hodně jako jeho prodej...

Text:

Částečně do země zasazená budova, vypadající spíše jako galerie současného umění s řadou světlíků ve svahu vinice, je jednou z nejmodernějších staveb vinařství v Evropě. Prostory výroby a skladování jsou situovány v části pod zemí, světlíky jim dodávají jemné osvětlení a výraznou atmosféru. Honosné prezentační a konferenční prostory jsou umístěny v nadzemním betonovém tubusu, který ční do otevřené krajiny. Díky skleněným příčkám, oběma čelům a lávce jsou jednotlivé části tohoto výstavního prostoru pro víno navzájem vizuálně spojeny a tedy ideální k prezentaci vinařství, která se zde stává show. Chladná elegance minimalistického interiéru je gradována rokokovými kusy nábytku, přesně dle soudobých požadavků na okázalý a dojem luxusu budící interiér.

(záběr 00.21.35)

C4\ WEINGUT KOLWETZ – RÖMERHOF

Hauptstrasse 120, A – 7051 Grosshöflein
realizace 1998 nová lisovna ze stodoly

2002/3 novostavba bariquového sklepa s kancelářskými a presentačními prostory

náklady 2 mil. EUR, budováno v rámci dotací 30% z EU

architekt DI Anton Mayerhofer

Úvodní architektonický degustátor:

Vzájemný kontakt archivních a mladých částí dává vzniknout příjemné tenzi vlastností, ty však nejsou v neshodě a působí tak jako celek který potěší nos, jazyk i hrdlo, v našem případě také oko. Je k tomu samozřejmě potřeba kombinace dostatečně dlouhé doby zrání a láskyplně vřelého zacházení. Teprve potom dosáhneme chuti tradice i v nově stáčených lahvích...

Text:

V historickém centru, v řadové zástavbě, nevyčnívá, ale přes to vyniká, nová přístavba vinařství rodu Kollwentzů. Rodina, která vinařství věnuje všechen čas a energii se stává tou nejlepší reklamou, továrna na výrobu vína se díky ní mění v zajímavé místo s výjimečnou atmosférou. Na úzké parcele se podnik rozšiřoval jen obtížně, zásadní proto byla přestavba staré stodoly na lisovnu a dostavba proluky zadní části parcely. Vznikla tak moderní budova tradiční v objemu, ale soudobá v detailu a materiálu. V ní se nachází prodejna a degustační prostory, jež jsou opticky propojeny se skladem bariquových sudů v suterénu. Tam také, mezi historické kamenné sklepy, architekt umístil prosklenou vinotéku s 20 000 lahvemi archivního vína. V horních patrech je na dvou galeriích kancelář, knihovna a privátní byt s terasou. Jednotlivé provozy vinařství jsou propojeny rampami a opticky spojeny díky mnoha skleněným přičkám. Komplex starých a nových objektů je otevřen do dvora, který slouží jako zahrada a spoluvytváří pitoreskní atmosféru celého vinařství.

C5\ WEINGUT BAUER – PÖTL

Brunnenweg 1, 7312 Horitschon – Unterpetersdorf
realizace 2001

náklady 450 tis. EUR

architekt: DI Anton Mayerhofer

Úvodní architektonický degustátor:

Rulandským šedým vesnice Unterpetersdorf se stalo rozšíření rodinného vinařství Bauer- Pötl. Svou výraznou tělnatou a těžkou chutí se v blízkosti kostela stává takřka druhou dominantou. Název rodinného vinařství je vytlačen v uliční fasádě, ta tedy funguje jako permanentní billboard, ale není bohužel příliš vliďná k obci... žádnou atraktivitu do veřejného prostoru nenabízí.

Text:

Chladné působení objektu samotného je v kontrastu a vyváženo vřelým přístupem a ochotou majitelů vinařství, především majitelkou, odbornicí na slovo vzatou. Stejně tak působení pohledového betonu, kovu a skla nové části vyvažují rustikálně tradiční stávající domy vinařství, k nimž je nový kubus těsně přistavěn. V této novostavbě se nacházejí skoro všechny výrobní provozy, od vinifikátorů přes lahvování a sklepy až po exportní sklady. Zajímavě řešená okna evokují svým umístěním bazilikální chrámové osvětlení a vpouští do jinde tmavých sklepů jemné denní světlo. Pouze první etapa výroby, tedy lisování hroznů, probíhá tradičně venku na dvoře, který je díky hale odstíněn od hluku komunikace a díky okolním, původním budovám vinařství i příjemně intimní a uzavřený. O pokračování rodinné tradice výroby vína se u Bauer – Pötlů bát nemusí – dnes je sklepmistrem syn majitelky, který studoval nejen v Německu, ale také v Itálii, Kalifornii a Jižní Africe.

C6\ WEINGUT SCHÜTZENHOF

Weinberg 159, 7474 Deutsch-Schützen
realizace 2003 – 2004

náklady 6,5 mil. EUR, 25% dotace
architekt Pichler & Traupmann

Úvodní architektonický degustátor:

Stejně jako živé víno, je i samo vinařství elegantního těla a svěží chuti, dle charakteristiky vevrního vína zase přenáší svou živelnost a nadšení na pijáka, myslím, že ne jinak jde-li o pijáka architekta. Jednotlivé složky jsou výrazné, výsledná chuť budovy přesto působí harmonicky. Snad je to dáno barvou a dokonalou jiskrou odlesku při zapadajícím slunci, nebo osobou majitele, nadšence pro výtvarné umění stejně jako pro víno.

Text:

Expresivní přístavba ke starému vinařství, které funguje od roku 1816, je výrobnou vlna a výstavním prostorem zároveň. Z místnosti sloužící k setkávání a degustaci je vidět do skladu bariquových sudů, který zároveň slouží jako výstavní síň pro začínající malíře. Tato transparentnost působí efektně, bohužel na úkor praktičnosti, jelikož je zde nutné stále udržovat nízkou teplotu. Stejně jako do skladu sudů je vidět i do všech ostatních prostorů výroby vlna. Dvoupodlažní budova se zelenou střechou je mírně zapuštěna do svahu, je obložena oranžovohnědými OSB (*hláskovat*) deskami, které jsou vedle pohledového betonu hlavním materiálem i v interiéru. Díky Velkým proskleným plochám fasády i vnitřních příček se interiér naplňuje hrou světla a stínů a skýtá mnoho výhledů do okolní krajiny. Uplatňuje se zde gravitační technologie výroby. Hrozny se lisují venku u vlnice za zády budovy, ve stejné úrovni jsou také zavěšeny vinifikátory. V parteru se nachází prostory pro lahvování a exportní sklady. Tato moderní galerie výroby vlna nezapomněla na žádný detail, etikety pro místní odrůdy vln navrhl malíř Walter Schmögner.

C7\ WEINGUT NEUMEISTER

Straden 42, 8345 Straden

realizace novostavba 1998, přístavba 2005

náklady 2-3 mil. EUR

architekt Werner Schüttmayer 1997/98 - novostavba

Andreas Burghardt 1999/2005 – přístavba + interiéry

Úvodní architektonický degustátor:

Díky svým složkám dostává toto vinařství ostře říznou chuť, ve vinotéce teoretiků architektury by byl tento dům nejspíše Ryzlinkem rýnským. Zpočátku zastřená a skrytá chuť, které se degustátor dočká z příjezdové cesty, se po důkladnějším ochutnání z úpatí svahu ve kterém je dům hluboce zapuštěn, mění v příjemnou chuť na pomezí funkcionalistické a japonské zahradní architektury.

Text:

Přístavba a novostavba vinařství Neumaister, které je v malebné kopcovité oblasti okolo Štýrského Stradenu [štradenu] pojmem, vypadá jako větší rodinný dům. V novostavbě z roku 1998 jsou výrobní a kancelářské prostory, v přístavbě z roku 2005 prodejna s prezentačními prostory a skladem barikových sudů, který svými rozměry a osvětlením evokuje prostor chrámové krypty. Příkrý svah rozhodl o použití gravitační technologie výroby, jak ji známe z předešlých příkladů. Obě stavby jsou dispozičně propojeny a navzájem velmi podobné. V interiéru je použito, kromě pohledového betonu jež je i hlavním konstrukčním materiálem, exotické dřevo a dýha. V degustačních prostorách jsou použity prázdné lahve k vytvoření příček vymezujících část pro semináře, pro jednání a pro rauty. Toto patro volně přechází v terasu krytou pergolou a popínavými rostlinami. Těmi jsou obě stavby z velké části zakryty a chráněny proti přehřívání. Z příjemné terasy je ještě příjemnější výhled na celou vesnici s dominantou kostela.

NEARTIKULOVANÝ HLES:

A teď vás seznámím s nejzajímavější stavbou bla bla.....